O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
______________ O.Davranov
2025-yil ____ -avgust

O‘ZBEK TILI VA UNI O‘QITISH METODIKASI KAFEDRASI

NOFILOLOGIK YO‘NALISHLARDA O‘ZBEK TILINI O‘QITISH METODIKASI

fani bo‘yicha

SILLABUS

Bilim sohasi: 100000 – Ta’lim

Ta’lim sohasi: 110000 – Ta’lim

Ta’lim yo‘nalishi: 70110701 – O‘zbek tili va adabiyoti

Ta’lim shakli: kunduzgi

Toshkent – 2025

Fan/modul kodi NYO'TO'M 104	Fan/modul turi tanlov			Ta'lim tili o'zbek			Ishlab chiqilgan o'quv yili 2025/2026		
Har bir semestrdagi fan/modulning nomi	**Semestr**	**ECTS – Kreditlar**	**Haftalik dars soatlarui**	**O'quv mashg'ulotlari (soat)**			**Mustaqil ta' lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**
				Jami:	ma' ruza	amaliy		
Nofilologik yo'nalishlarda o'zbek tilini o'qitish metodikasi	1	4	4	60	30	30	60	120
Jami:		**4**	**4**	**60**	**30**	**30**	**60**	**120**

Fan maqsadi (FM)	
FM 1	Fanni o'qitishdan maqsad – magistrantlarni O'zbekiston va xoriyiy oliy ta'lim muassasalarining nofilologik yo'nalishlari talabalariga o'zbek tilini o'qitishga tayyorlashdan iborat. Mazkur fan magistrantlarda o'zbek tilini davlat tili va xorijiy til sifatida o'qitish ko'nikma-malakalarini shakllantirishda muhim o'rin tutadi.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	O'zbek tilini o'qitish metodikasi
2.	Davlat tilida ish yuritish

Ta'lim natijalari (TN)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- o'zbek tilini davlat tili va xorijiy til sifatida o'qitish metodikasining nazariy asoslari; mahalliy va xorijiy nofilologik OTMlarda o'zbek tilini o'qitish tizimi; o'zbek tili ta'limining maqsadi va vazifalari, mazmuni, prinsiplari, metodlari va vositalari; o'zbek tili ta'limining o'quv-metodik ta'minoti; o'zbek tilini mutaxassislik tili sifatida o'qitish jarayoniga oid yondashuvlar, yo'nalishlar, o'qitish shakllari; kasbiy nutq ko'nikmalarini shakllantirish texnologiyalari to'g'risida ***bilimlarga,***
- metodik vazifani belgilash; turli ta'lim yo'nalishlari uchun o'quv-metodik materiallar, ta'lim usullari va vositalarini ishlab chiqish va tanlash; mutaxassislik tilini o'zlashtirish va metodik vazifani bajarish uchun talabalarning o'quv faoliyatini tashkillashtirish; talabalarning bilim, ko'nikma va malakalarini monitoring qilish hamda baholash; o'z pedagogik faoliyatining natijalarini korreksiya qilish; o'quv-metodik adabiyotlarni ulardan ratsional foydalanish maqsadida tahlil qilish ***ko'nikmalariga,***
- lingvistik materialni uni o'zlashtirish muammolarini aniqlash maqsadida qiyosiy tahlil qilish; mashqlar va o'quv topshiriqlarini ishlab chiqish; mutaxassislik tilini o'zlashtirish uchun o'quv faoliyatini tashkillashtirish; o'zbek tilini o'qitish jarayonini dasturda belgilangan maqsadlarga muvofiq va ta'lim sharoitini hisobga olgan holda takomillashtirish uchun rejalashtirish ***kasbiy kompetensiyalariga*** ega bo'ladi.

Talabalarning kreditlarni olish tartibi

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 31-dekabrdagi 824-sonli qarori bilan tasdiqlangan "OTMlarda o'quv jarayoniga kredit-modul tizimini joriy etish tartibi to'g'risida"gi nizomga asosan Nofilologik yo'nalishlarda o'zbek tilini o'qitish metodikasi fanidan **1-semestrda 120 soat** o'quv yuklamasini o'zlashtirgan, fan dasturi (sillabus)da belgilangan baholash tartibiga ko'ra ijobiy baholanib, kasbiy kompetensiyalarni yetarli darajada egallagan talabaga **1-semestrda 4 kredit beriladi.**

Talaba belgilangan ta'lim olish natijalariga erisha olmagan taqdirda **kreditlar berilmaydi.**

Talabalarning bilimini baholash O'zbekiton Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi Nizom talablari asosida belgilanadi.

1. Nazoratlarni amalga oshirish tartibi.

Oraliq nazorat: o'tilgan mavzular asosida 2 marta ***og'zaki*** *(elektron taqdimot)* shaklda o'tkaziladi.

OTMlarning nofilologik yo'nalishlari talabalari uchun o'zbek tili mashg'ulotining 1 ta mustaqil tayyorlangan dars ishlanmasi taqdim etiladi. Oraliq nazorat 80 daqiqa davomida o'tkaziladi. 5 ballik tizimda baholanadi.

Oraliq nazoratni baholash mezonlari:

T/r	**Baholash mezonlari**	**Ballar**
1.	Amaliy mashg'ulot mavzusining tanlangan nofilologik yo'nalishga mosligi, yo'nalish shifri va nomi, talabalarda shakllantiriladigan va rivojlantiriladigan kompetensiyalar ko'rsatilganligi	0–2
2.	Mashg'ulot ishlanmasining tuzilishi, mazmun jihatdan tugallanganligi, vaqt taqsimoti to'g'ri qilinganligi	0–1
3.	Berilgan materiallarning mavzuga mosligi, o'zaro bog'langanligi, qo'yilgan maqsadga muvofiqligi	0–1
4.	Mavzu bo'yicha berilgan materiallarning hajmi, zamonaviyligi, dolzarbligi, qiziqarliligi	0–1
5.	Mashg'ulot ishlanmasida xorijiy manbalar va metodikalardan foydalanilganligi	0–1
6.	Mashg'ulot ishlanmasida muallifning mustaqil ishlab chiqqan metod va texnologiyalari mavjudligi	0–1
7.	Mashg'ulot ishlanmasining dizayni, kreativ yondashuvning mavjudligi, axborot texnologiyalaridan foydalanilganligi	0–1

8.	Mavzu yakunida tavsiya etilgan mahalliy va xorijiy adabiyotlar hamda elektron manbalar ro'yxati mavjudligi, ularning to'g'ri shakllantirilganligi	0–1
9.	Mashg'ulot ishlanmasida imloviy, uslubiy, texnik xatolarning kuzatilmaganligi	0–1
	Umumiy ball	**10**
	5 (a'lo) baho	9 – 10
	4 (yaxshi) baho	7 – 8
	3 (qoniqarli) baho	5 – 6
	2 (qoniqarsiz) baho	0 – 4

Yakuniy nazorat: semestr davomida o'zlashtirilgan mavzular bo'yicha ***og'zaki (loyiha taqdimoti)*** shaklda o'tkaziladi. Loyiha ishi har bir talaba tomonidan alohida bajariladi. Loyiha ishi sifatida mazkur sillabusda ko'rsatilgan **6 ta** mustaqil ish metodik tavsiya shaklida taqdim etiladi. Loyiha ishini og'zaki taqdimot qilishga 10 daqiqa ajratiladi. Loyiha ishi elektron shaklda va kitobcha shaklida topshiriladi. Yakuniy nazorat 5 ballik tizimda baholanadi.

Yakuniy nazoratni baholash mezonlari:

T/r	**Baholash mezonlari**	**Ballar**
1.	Amaliy mashg'ulot mavzularining tanlangan nofilologik yo'nalishlarga mosligi, yo'nalish shifri va nomi ko'rsatilganligi, talabalarda shakllantiriladigan va rivojlantiriladigan kompetensiyalarga e'tibor qaratilgani	0–9
2.	Mashg'ulot ishlanmalarining tuzilishi, mazmun jihatdan tugallanganligi, vaqt taqsimoti to'g'ri qilinganligi	0–9
3.	Berilgan materiallarning mavzularga mosligi, bir-biriga bog'langànligi, qo'yilgan maqsadga muvofiqligi	0–9
4.	Mavzu bo'yicha berilgan materiallarning hajmi, zamonaviyligi, dolzarbligi, qiziqarliligi	0–9
5.	Mashg'ulot ishlanmalarida xorijiy manbalar va metodikalardan foydalanilganligi	0–9
6.	Mashg'ulot ishlanmalarida muallifning mustaqil ishlab chiqqan metod va texnologiyalari mavjudligi	0–9
7.	Mashg'ulot ishlanmalarining dizayni, kreativ yondashuvning mavjudligi, axborot texnologiyalaridan foydalanilganligi	0–9
8.	Har bir mavzu yakunida tavsiya etilgan mahalliy va xorijiy adabiyotlar hamda elektron manbalar ro'yxati mavjudligi, ularning to'g'ri shakllantirilganligi	0–9

9.	Mashg'ulot ishlanmalarida imloviy, uslubiy, texnik xatolarning kuzatilmaganligi	0–9
10.	Loyihaning og'zaki taqdimoti davomida nutq ravonligi, loyiha mazmunining ochib berilganligi	0–9
	Umumiy ball	**90**
5 (a'lo) baho		84 – 90
4 (yaxshi) baho		65 – 83
3 (qoniqarli) baho		54 – 64
2 (qoniqarsiz) baho		0 – 53

Izoh: Nazoratlarning o'tkazilishi muddatlari muayyan o'quv yilida tasdiqlangan o'quv jarayoni jadvali asosida tashkil etiladi.

	Fan mazmuni	**Soat**
	Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M) (1-semestr)	**30**
M1	Nofilologik OTMlarda o'zbek tilini o'qitish xususiyatlari	2
M2	Nofilologik OTMlarda o'zbek tili ta'limi mazmunini belgilash tamoyillari	2
M3	Mutaxassislik terminologiyasi va nofilologik OTM talabalarining kommunikativ ehtiyoji	2
M4	Og'zaki kasbiy muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish	2
M5	Kasbiy nutq madaniyati asoslari	2
M6	Kasbiy nutq tarkibi	2
M7	Matn mutaxassislik tilini o'zlashtirishda ta'lim vositasi sifatida	2
M8	Mutaxassislik tili ta'limida matnlarning tematikasi va problematikasi	2
M9	Mutaxassislik tili ta'limida qo'llanadigan matn turlari	2
M10	Mutaxassislik tili ta'limida matnlarni adaptatsiya qilish	2
M11	Sohabiy hujjatlar yordamida yozma kasbiy nutqni o'stirish	2
M12	Mutaxassislik tili ta'limida xizmat xatlari bilan ishlash	2
M13	Mutaxassislik tili ta'limida badiiy matnlar bilan ishlash	2
M14	Mutaxassislik tili ta'limida zamonaviy texnologiyalardan foydalanish	2
M15	Mutaxassislik bo'yicha ma'lumot-axborot materiallari bilan ishlash ko'nikmalarini shakllantirish	2
	Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A) (1-semestr)	**30**
A1	Nofilologik OTMlarda o'zbek tili ta'limi xususiyatlari	2
A2	Nofilologik OTMlarning "O'zbek tili" fani bo'yicha o'quv-metodik ta'minoti tahlili	2
A3	Nofilologik OTMlarda o'zbek tili ta'limining vazifalari	2
A4	Og'zaki kasbiy muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish metodlari	2
A5	Talabalarda kasbiy nutq madaniyatini shakllantirish metodlari	2
A6	Omma oldida nutq so'zlash ko'nikmalarini rivojlantirish metodlari	2
A7	Mutaxassislik tili ta'limida matnlarni tanlash	2
A8	Mutaxassislik tili ta'limida matnlar tematikasini belgilash	2

A9	Mutaxassislik tili ta'limida matnlar bilan ishlash metodlari	2
A10	Mutaxassislik tili ta'limida matnlarni adaptatsiya qilish metodlari	2
A11	Sohaviy hujjatlar bilan ishlash metodlari	2
A12	Xizmat xatlari bilan ishlash metodlari	2
A13	Mutaxassislik tili ta'limida badiiy matnlar bilan ishlash metodlari	2
A14	Mutaxassislik tili ta'limida didaktik material tuzish	2
A15	Mutaxassislik bo'yicha ma'lumot-axborot materiallari bilan ishlash metodlari	2

Mustaqil ta'lim (MT) (1-semestr)			**Soat**
T/r	**Mustaqil ta'lim mavzulari**	**Mustaqil ta'limni tashkil etish shakllari va turlari**	**60**
1	Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot yo'nalishlarida o'zbek tili ta'limi	Ijtimoiy fanlar yo'nalishlaridan biri uchun o'zbek tilidan didaktik material ishlab chiqish	10
2	Biznes, boshqaruv va huquq yo'nalishlarida o'zbek tili ta'limi	Boshqaruv va huquq yo'nalishlaridan biri uchun o'zbek tilidan didaktik material ishlab chiqish	10
3	Tabiiy fanlar, matematika va statistika yo'nalishlarida o'zbek tili ta'limi	Tabiiy fanlar yo'nalishlaridan biri uchun o'zbek tilidan didaktik material ishlab chiqish	10
4	Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yo'nalishlarida o'zbek tili ta'limi	Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yo'nalishlaridan biri uchun o'zbek tilidan didaktik material ishlab chiqish	10
5	Muhandislik, ishlov berish va qurilish yo'nalishlarda o'zbek tili ta'limi	Arxitektura va qurilish yo'nalishlaridan biri uchun o'zbek tilidan didaktik material ishlab chiqish	10
6	Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot yo'nalishlarida o'zbek tili ta'limi	Sog'liqni saqlash yo'nalishlaridan biri uchun o'zbek tilidan didaktik material ishlab chiqish	10

	Asosiy adabiyot
1	Asilova G.A. O'zbek tilini o'qitish metodikasi. Darslik. – Toshkent: "PUBLISHING HIGH FUTURE" OK, 2024. – 264 b.
	Qo'shimcha adabiyotlar
1	Asilova G.A. O'zbek tili: OTM barcha yo'nalishlari rus guruhlari uchun darslik. – Toshkent: Yosh kuch, 2018. – 436 b.
2	Вербицкий А.А., Григоренко О.А. Контекстное обучение иностранному языку специальности: Учебно-методическое пособие. – М., РИЦ МГГУ им. М.А. Шолохова, 2015. – 205 с.

3	Годуйко Л.А., Корабо О.А., Королевич С.А., Лянцевич Т.М. Русский язык (профессиональная лексика) для иностранных студентов филологических факультетов (в 3 частях). – Брест, 2019. – 124 с.
4	Жукова Г.С., Никитина Н.И., Комарова Е.В. Технологии профессионально-ориентированного обучения. Учебное пособие. – Москва: Изд-во РГСУ, 2012. – 165 с.
5	Mavlonova K. va b. Matn tuzilishiga oid qoidalar. O'quv-metodik qo'llanma. – Toshkent: Nodirabegim, 2021. – 86 b.
	Axborot manbalari
1	https://studfile.net/preview/8926212/page:21/
2	https://www.press-book.ru/library/books/StyleDocuments/par110.html
3	https://stud.kz/ru/referat/show/119206

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Munira Shodmonova, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
E-mail:	munira100@mail.ru shodmonovamunira@navoiy-uni.uz
Tashkilot:	Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti, O'zbek tili va uni o'qitish metodikasi kafedrasi
Taqrizchilar:	Y.Shirinova – Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti O'zbek tili va adabiyot ta'limi kafedrasi dotsenti, PhD; K.Turdiyeva – Toshkent pediatriya instituti O'zbek tili kafedrasi mudiri, f.f.n., dotsent.

Mazkur sillabus universitet o'quv-uslubiy kengashining 2025-yil 28-avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i **V.Nazarov**
Kafedra mudiri **S.Muhamedova**
Tuzuvchi **M.Shodmonova**
ARM direktori **Z.Jumayeva**